LIPANAN
Journal Arménien
INDEPENDANT

ADMINISTRATION
Place des Canons, 9, Rue d'Italie
BEYROUTH «Liban»
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJEMIAN

ԼԻԲԱՆԱՆ

Ազգային - Քաղաքական - Գրական
ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

لبنان
جريدة ارمنية
حرة

ԲԱԺՆԵԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ— Տարի 75 ժրանկ
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ » » 100 » »
Ամէն Թղթակց. Պատ. Տնօրի. հասցէով

Է. ՏԱՐԻ Թիւ—627 | ՇԱԲԱԹ 30 ՅՈՒՆԻՍԻ 1932 | ՀԱՏԸ 3,5 Ս.Դ.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ԿՍԿԻԾ

Զի կրնար զսնուիլ Դեղին Գիրք մը կամ Կապոյտ Գիրք մը, որ որեան ալ կառավարութիւններու կողմէ խնամքով մատուցուած եւ հրատարակուած ըլլայ, կարենայ ներկայացնել հարցնտիր հաւաքածոյի մը ունեցած արժանիքն աւելի առաւելութիւն մը, առանց երբէք յաջողելու մեզ տալ իր իւրաքանչիւր էջին մէջ պատշաճական հաստատութիւնը իրողութիւններուն:

ՖՐԱՆՍԻՍ ՏԸ ՊՐԷՍԱՆՍԷ

Թուրքիոյ պետական երբեմնի վարիչներէն մին ըսած է. «ԷԱԿԱՆՆ ԱՃՆ Է, ՈՐ ՉՔԱՒՃՆԵՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԸ»:

Կ'աւելցնենք. ԿԱՐԵՒՈՐԱԳՈՅՆ Ա'ՃՆ Է, ՈՐ ՉԵԱԲԵՆՔ ՋԻՐԱՐ:

Ֆրանսայի Սէն զաւառի երբեմնի երեսփոխան Պ. ԻՕԼ ԼԸՌՕԼԻ, հայկական և Մակեդոնական դէպքերու ընթացքին, «Պիւռօ Լ'արմէնիա»ի նախաձեռնութեամբ կազմակերպուած միթինկի մը մէջ խօսած պահուն ըսած է, «ՃՆՇԻԱՆՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԻՆ ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆ Է»:

Նախ սկսինք Պ. Ֆրանսիս տը Պրէսանսէն:

Եթէ երբէք «Դեղին Գիրք» մը, կամ «Կապոյտ Գիրք» մը «չկրնար» ... և աւելի ճիշդը չուզեր «իւրաքանչիւր էջին մէջ» տալ «պաշտօնական հաստատութիւնը իրողութիւններուն», տարբեր գիրք մը, տարբեր գոյնով և ոչ այնքան խնամուած որքան շուայլ պետութեան կողմէ պատրաստուած հրատարակութիւն մը, պիտի գայ «իրողութիւնը» արձանագրել իր աղքատիկ թերթիկներուն վրայ: Ասիկա՞, ուշ չէ, և արդէն այդ վարդագոյն գրքի հրատարակութեան ձեռնարկուեցաւ ա՞ն ատեն, երբ խաբեայ դիւանագիտական աշխարհը Կապոյտ սեղաններու շուրջ բոյորուած՝ անգթօրէն ծրագրեցին անթեղել, գերեզմանել «ճնշուածներու դատը», ի մասնաւորի ճնշուածներու գլխաւորագոյնին դատը, հայուն դատը:

Պ. Պրէսանսէներ իրենց կեցուածքին ու խօսուածքին մէջ արդար և անկեղծ գտնուեցան ժամանակին, քառորդ դարէ աւելի առաջ, երբ հայութիւնը անօգնական շրջան մը կ'ապրէր, բայց յանդգնութիւնը, խիզախութիւնը չունեցան իրենք իրենց մատներովն իսկ արձանագրել «իրողութիւնը» ճակատագրական իրողութիւնը, որու առջև, ամօթապարտ պիտի մնար «Կապոյտ սեղան»ին շուրջ բոլորուող Հսկան, իր մանկլաւիկներովը միասին: Անոնք, ընկերվարութեան տիտաններն ու ջահակիրները, ի սրտէ ողբացին հայուն դժբաղդ ճակատագիրը, խօսեցան անվախօրէն, պարզեցին ճշմարտութիւնը, ծափահարուեցան՝ իբր վարձատրութիւն իրենց պարզախօսութեան, բայց չկրցան արդարանալ երբ Ժան Ժօրէսներ գնդակահարուեցան ու տեղի տուին վայրագ պետութեանց քմահաճոյքին և կոյր կողքի առաջնորդուեցան դէպի սպանդանոց— պատերազմի դաշտը:

Հայուն ցեղային գլխաւոր՝ բայց տխուր յատկութիւններէն մին է օտարասիրութիւնը— չըսելու համար մարդասիրութիւնը: Ասիկա տխուր յատկութիւն մըն է, երբ խնդիրը գործնականօրէն քննել փորձենք, իսկ վարդապետական տեսակէտով, ըմբռնումով տխուր չէ. այս վերջին հասկացողութեամբ մենք կ'արդարանանք:

Աշխարհի անկիւնագարձով, ճնշուածներու դատը պաշտպանողներուն՝ դիրքերը ճշդուեցան և մենք գտանք, որ հողասէր պետութեանց շարքին՝ գտնուեցան երկու պետութիւններ, երկու ազնիւ ու մարդասէր ցեղեր; որոնք կանգ չառին օէ մէկ դժուարութեանց առաջ և իրաւէն ճնշուած ազգի մը, ցեղի մը նուիրեցին իրենց հոգին ու սիրտը: Ասոնցմէ մին՝ հայ ցեղը հովանաւորեց և պաշտպանեց, երբ Ուիլսընեան ծրագիրը ձախողութեան դատապարտուեցաւ և ցեղին բեկորները մայր հայրենիքէն դուրս մընացին անյոյս և անլոյս: Իսկ երկրորդը, զերազանցապէս օգտակար հանդիսացաւ մեր ճգնաժամային օրերուն մէկ, երբ Գարա Պէյիր բանակը կը սպառնար արեան գնով գնուած և բազմահազար հայ մարտիրոսներու կեանքը արժող մեր հայրենիքին:

ԱՍԻԿԱ ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆ Է:

Որքան ալ պետութեանց կողմէ խնամքով պատրաստուած «Դեղին» կամ «Կապոյտ» գիրք մը չպիտի ուզէին իրենց թերթիկներուն մէջ արձանագրել ճշմարտութիւնը, որքան ալ իրողութիւնը խոստովանած ըլլալնուս համար հաւածանք կրենք ու չարամիտ բերաններու կողմէ նախատուինք, մենք զանց չպիտի ընենք Պրէսանսէներու դատողութեան հակառակը պնդել:

Հայուն յաւիտենական կսկիծը չպիտի վերջանար, հայուն անվերջ ցաւը չպիտի մեղմանար, եթէ երբէք Ֆրանսան իրաւէն ճնշուածներու դատը պաշտպանողներու առաջնագոյնը չըլլար:

Դարերէ ի վեր երազուած հայրենիքը գոյութիւն չպիտի ունենար, եթէ երբէք Ռուս աշխատաւորութիւնը անքուն չհսկէր առաջապահ ու զբաղուող ցեղի մասունքներուն վրայ:

Մեզի համար «էականը այն է» որ զիրար չխաբենք, և ոչ թէ «ժամանակը չփախցնենք», որովհետև, ժամանակի հետ զուգընթացաբար կ'ընթանայ մարդկային հոգին ու միտքը և այդ հոգիներն ու միտքերը շատ անգամ պղծուած դուրս կուգան և կ'արատաւորեն ցեղին արժանիքը:

Թուրք երբեմնի պետական վարիչի խօսքին հետևելով և «չփախցնենք ժամանակը» ըսելով, ամբողջ ժողովուրդի մը ճակատագրին հետ խաղցինք, երբ տխրաբոյր Սահմանադրութիւնը տուին համարելով ԻԹԻՀԱՔին հետ համբուրուիլ փորձուեցանք և «կեցցէ ազատութիւն, կեցցէ հաւասարութիւն» գոչացինք:

Դժբաղդաբար, տակաւին մեր մէջ համոզուողներ կան թէ՝ Դեղին կամ Կապոյտ գիրք մը թերթատել աւելի կ'արժէ, քան ՎԱՐԴԱԳՈՅՆԸ, և ասոնց պատեհապաշտներ—ժամանակապաշտներ են, որոնք ազգ մը ամբողջ «լրատու», «յուղա», «կաշառակել», «դաւաճան», «զրպարտող» դաւանելով հանդերձ, երբ ժամանակը ներկայանայ, առաջին գծին վրայ լրատուները, կաշառակերները, յուղաները, դաւաճանները, մատնիչները և զրպարտողները իրենք կ'ըլլան:

Z

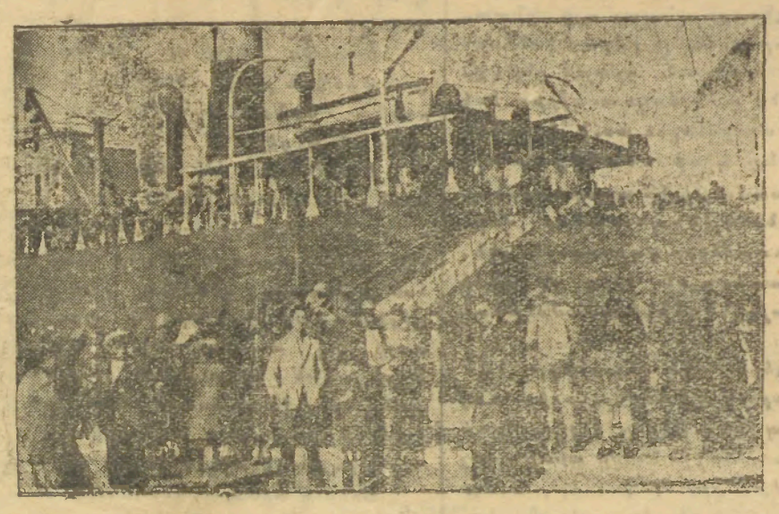

Ա. ԿԱՐԱԻԱՆՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՆԵՐԳԱՂԹՈՂՆԵՐԸ «Իsrէou» ՆԱՒԸ ԿԸ ՄՏՆԵՆ

ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ

ՊԵՐԼԻՆԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

Հեղ՝. ԱԼՔԷՈՆՍ ՏՕՏԷ, Թարգմ. Ս. Ե. Թ.

Բ.

Աղջկան ստանձնած պարտականութիւնը դիւրին պաշտօն մը չէր ինքնին: Առաջին օրուայ համար, խնդիրը այնքան դժուարին բնոյթ մը չէր կրեր, որովհետև բարի մարդուն գլուխը շատ տկար էր ու կրնար այնքան մը շուտով խաբուիլ, որքան որ կարելի է ընել փոքր մանուկ մը:

Բայց երբ առողջութիւնը տակաւ առ տակաւ վերադարձաւ իր վրան, միտքը սկսաւ պայծառանալ ու դատողութիւնը զօրանալ: Այս պարագային, հարկ մըն էր մեզի բոլոր բանակներու կատարած յառաջխաղացումներուն և շարժումներուն տեղեակ պահել զինքը, ու ձեռք անցնել զինուորական տեղեկագիրները երբ հասնին:

Եւ ճշմարտօրէն խղճալի էր տեսնել այդ սիրուն աղջնակը, գիշեր ու ցորեկ, Գերմանիոյ սահմանները գծող քարտէսի մը մէջ թաղուած, անոր վրան ասեղնատեալով փոքր դրօշիկներ, իրենց կողմէ կատարուած ուէژ յաղթական յառաջխաղացումի մը իսկական մանրամասնութիւնները պատկերացնելու յամառ ջանքովը:

«Պազէն յառաջացած էր Պերլինի վրայ: Բրովէնսէն Պաղարիոյ մէջն էր. ու Մաքմահոն՝ Պալթիկի վրայ: Երբեմն, իր պաշտօնին գերագոյն գիտակցութիւնովը համակուած, այդ թախծոտ աղջիկը կը խորհրդակցէր ինձի հետ ու ես կ'օգնէի իրեն այնքան որքան որ կրնայի: Բայց այդ երեւակայական գեղեցկատեսիլ պատկերները, քաղաքական յաղթանակները բազմապատկելու, առաջ տանելու մէջ: Մեզի գերազանցող ուէژ մէկը չկար, որքան որ ուզղակի ինքը ծեր ու հիւանդ սպան:

«Առաջին կայսրութեան ժամանակ, ինքը քանիցս արդէն նաւաճեալով անցած էր Գերմանական հողերուն վրայէն:

«Ան՝ դիտէր հաւանական յառաջխաղացումը, նախօրօք: «Հոսկէ պիտի անցնին անոնք, ֆիչ յեռայ»: «Այստեղէն տեսնել Յաղթութեան Կամարին մէկ մասը և իր տեսակին կահաւորումը, որ լեցուած էր Առաջին Կայսրութեան բանակին հին ու մին պիտոյքներովը, և որոնք իր ասնուրջները եւ երազները, պատրանքները սնուցանելու եւ զօրացնելու կը ծառայէին,

«Այդտեղ կային, հրամանատարներու դիմանկարներ օւ պատերազմներու քարտէսներ: Կար նաեւ Հըռոզմի թագաւորին կենդանագիրը, մանուկի հանդերձներ հագած: Հարթ ու երկար սեղաններ եւ բաւական տեղ գրաւած էին զարդարուած ըլլալով յաղթանակներով վաստակուած պղինձի մեդալներով, ինչպէս նաեւ արքայական մասունկներով. օրինակի համար շքանշաններ ու պղնձագանդակներ: Ս. Հելինէի արձանին մէկ կտորն ալ պահուած էր գեղեցիկ ապակեայ գնունի մը մէջ: Կը գտնուէին տակաւին, բազմաթիւ մանրանկարներ, շատ յաճախ ներկայացնելով Ս. Հելինէն պարահանդէսներու զգեստաւորումներով, դեղին շրջազգեստներու մէջ, աշխարհ օրուընքէն շինուած թեւնոցներով:

«Ամբողջ այս զարդարանքները, Հռովմի թագաւորը, մարաշխտները դեղին կիները, այս կարճամէջ ու բարձրագօտի դէմքերը, որոնց պիրպ ու տրուեստական գիծերը կը յիշեցնէին 1806 ի շրջանները— ընտրեալ սպա՛յ— վերջապէս այս և նման բաներ էին, այսինքն յաղթանակի ու նուաճումի մթնոլորտն էր որ մեր ուեէ խօսքէն աւելի ընդունել տուաւ իրեն Պերլինի պաշարման պատմութիւնը իր այնքան մանկական պարզութեան մէջ: Այդ օրուընէ սկսեալ վեր զինուորական ռազմափորձերը շատ բազադրեալ չէին:

«Պերլինը գրաւելը, պարզապէս ժամանակի ու համբերութեան հարց մըն էր: Ատեն, ատեն երբ ծերունին սպասելէն կը ձանձրանար, մենք իրեն կը կարդայինք զուակէն եկած նոր նամակ մը, անշուշտ երեւակայական, որովհետև Բարիզը բառաբեկապէս դրսը աշխարհէն կտրուած էր այդ օրերուն, ու ատկէ զատ Սիտանի կռիւներէն յետոյ Մաքմահոնի օժանդակ խումբերէն մէկ քանին գերի իյնալով արգելափակուած էին, Գերմանական ամրոցներէն մէկուն մէկ: Այժմ, կրնաք երեւակայել այդ խեղճ աղջկան լուսահաւութեան չափը, որ կ'ապրեր օրեր ու շաբաթներ շարունակ իր հօրմէն առանց լուր մը ունենալու, գիտնալով հանդերձ թէ, անիկա բանտարկեալ մըն էր ամէն բանէ զրկուած, հիւանդ թերե՛ւս: Այդ բոլորը գիտնալով, անգամ մըն ալ երեւակայեցէք իր ցաւն ու անոր ահաւոր մեծութիւնը: Բայց, ինք ոպիպուած էր խօսիլ հիւանդին սիրոյն համար, հարկադրուած էր հնարել զուարճալից նամակներ իր կողմէն, անոտի կարճալուր մը թերեւս, ու կատարել՝ սուղ գինուորի մը դերը պատերազմի դաշտին մէջ, որկը պատասխանէ իր հայրենիքին յառաջ ձայնին ու կը տեսնէ անոր թեւերը ամենուրէք յաղթական տարածուած:

«Երբեմն տակաւ, սիրտ չէր ունենար այդ նամակները գրելու համար: ու շաբաթները կանցնէին առանց լուրի: Ծերունին միւս կողմէն, անհանգստութեան մէջ իյնալով, տրեւս չէր կրնար քնանալ: Առաջ վրայ, անմիջապէս նամակ մը կը հասնէր Գերմանիայէն, որ կը կարդար ինքը նամակաբեր օրիորդը, զուարթօրէն արգիլելով աչքերուն մէջ պարող իր լարը: Հիւանդ սպան ամէն ատեն երկիւղածութեամբ մը՝ կ'ընէր նամակին ընթերցումը, ու տեսակ մը խելացի ձեւով կը հասասատէր, կը քննադատէր ու կը բացատրէր իր շուրջիններուն նամակին քանի մը տողերը, որ շատ թեթեւօրէն մութ ու անհասկնալի կը թուէր իրեն:

«Սակայն, իր սքանչելի հեգինակութեամբ գործադրած փորձերը, զաւակին զրկուած իր պատասխաններն էին:

«Երբէք մի մոռնար որ, դո՛ւն Ֆրանսայի մըն եռ գրել կ'ուտաբ ան:

«Վեհանձն ու մեծահոգի եղիր, այդ բարի՛ ու խեղճ մարդերուն հանդէպ, ասպատակէ անոնց հայրենիքը, բայց օ՛չ իբր հարստահարիչի մը»: Ցեռոյ անոնց կը յաջորդէր իր խրատականներն ու թելադրութիւնները, առանց վերջակէտի: Բերկրալի շաղակրատանք մը ուն կ'առնէր յանկարծ իր մտքին մէջ, ուր դէպքերն ու դէմքերը, կանոնապահութեամբ վերլուծելու պատգամը կ'երակընար իր տոզերուն մէջ:

«Կինը կենցաղագիտութեան ու քաղաքավարութեան ճամբուն յարգել կը թելադրէր բոլորին: Կարճը, բովանդակ զինուորական օրինագիրք մը կ'ըլլային իր նամակները, Այդ նուաճողները առաջնորդելու համար: Կ'աւելցներ այդ բոլորին վրայ նաեւ իր խորհրդածութիւնները, քաղաքական գալիք կեանքի մասին, կ'ուրուագծեր իր տեսութիւնները խաղաղութեան բերելիք անձերուն մասին, որոնց որոշման ու գործադրութեան կարգի գրուիլը, կը հաւատար յաղթողներուն իրաւունքը ըլլալուն:

«Եւ հոս, ես ալ պէտք է աւելցունեմ թէ, վերջին խնդրին շուրջ իր պահանջները արտասուսաբ ու խիստ չէին երբէք:

«Պատերազմին կատարած աւերներուն համար, ինքնուրոյ հատուցում: Այսքան միայն: Ի՞նչ օգուտ պիտի բերեր ուէژ կողմի համար, պարտուածներու հողերը գրաւելը, քանի որ, Գերմանական գրաւուած հողերէն, կարելի չէ երբէք Ֆրանսա մը ըստեղծել:»

«Իտալիայի ծերունի, ասուն կուտար ամբողջ այդ բառերուն, ծաները, կշռուած ու հեգինակաւոր ձայնով մը: Ետքը այնպէսի պարզութեամբը իր հայրենիքին ազնուական հաւատքին կ'արտասանէր իր խօսքերը, որ անկարելի էր զինքը լսել առանց զգացուելու ու առանց ներքին տարսուռի մը:

«Եւ տարաբազդօրէն Պերլինի պաշարումը կ'ուշնար առանց առաջ երթալու: Սոսկալի ցուրտ օրեր, անպատմելի ամրակծութիւններ, համաճարակի ու անօթութեան պատուհասներ, երթալով կը շատնային: Բայց շնորհիւ մեր խնամքներուն ու գերմագիային հիգիերուն որոնց վրայ կ'աւելնար նաեւ իր շուրջը կատարուած յոգնեցուցիչ խանդաղատանքները, երբեք ասիթ չէինք տար ծերունիին որ ան, նոյնիսկ վայրկեան մը զգար ամբողջ քաղաքին մէջ տիրող անձկութիւնը: Կրնամ ըսել թէ, մինչեւ վերջին օրերը ես իրեն համար կրցայ հերմակ հաց ու թարմ միս հայթայթել:

«Անկասկած, պիտի չի կրնաք երեւակայել աւելի սրտի դպչող ու հոգիները լցնող պարագայ մը, այդ օրերուն, որքան որ էր այդ ծերունիին առած նախաճաշերը, որոնց ընթացքին ան՝ տեսակ մը բնապաշտութիւն կ'ունենար ու կը պարծենար՝ այնպիսի անկեղծութեամբ մը,

(Շար.)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Պատմութիւնը յիշատակներու համադրումն է, ձեռնհաս անձերու կողմէ, ձեռնհաս մարդերու կեանքն ու գործէն գիծերը տուող։ Ազգերու պատմութիւնը անհատ անձերու անուններուն ու կեանքին կապուած է։ Եւ եթէ, մարդկային ամէն ինչ պատմութեան բաժինն է։

Այս երկնքի տակ բացուող բոլոր կեանքերու պատմութիւնը, կառուցողը միւս մեծ գանձուածին տատամսող քայլերը։ Առանց պատմութեան աշխարհի կեանքը տանելի չպիտի ըլլար։ Տրուած ըլլալով որ ամէն մարդ իր նախկինին յիշատակովն ու պատմութիւնովը ապրած է։

Մարդ կը ծնի, նախ առանց գիտնալու սակայն կ'ապրի պատմութիւնը։ Յետոյ երբ իր ընտանիքի անդամներէն ոմանք պատմութեան կ'անցնին, ան կ'ապրի անոնց յիշատակը պատմութեան ճամբայովը, և իր կեանքն ալ իր իսկ մահէն յետոյ, իրեններուն համար կը դառնայ պատմութիւն մը յիշատակներու և ապրումներու...։ Այսպէս աշխարհի առանցքը կը դառնայ պատմութեան խարիսխին վրայ։ Ամէն օր ունի, առանց բացառութեան իր երկնառաք պատմութիւնը, որ կը կազմէ իրենց կեանքն ու գործը։

Մարդկութեան հատած մեծ անձնաւորութիւններու կամ մեծ դէպքերու պատմութիւնները հիմնուած են մեր նախահայրերու փոքր պատմութիւններուն վրայ, մէկ բացառութեամբ միայն, որ փոխանակ անոնք ալ որոշ շրջանակի մը մէջ յիշուելու, կը յիշուին աշխարհի բոլոր անկիւններուն մէջ, յանեղ որ մարդ մը գոյութիւն ունի։

Առանց պատմութիւններու գոյութեան, կեանքերու գոյութիւնը տեսական չպիտի ըլլար։ Եթէ, պատմութիւնն է որ բոլորիս համար սիրելի դարձուցած է կեանքը։

Եթէ յիշատակները գոյութիւն չունենային, սէրը արժէք պիտի չունենար։ Եւ առանց սէրի կեանքը արդէն իսկ մահ է։

Հոն ուր որ մեռելութիւն կը տիրէ, երբ դիւէք, պիտի տեսնէք որ այդտեղ գոյութիւն չունի սէրը։ Իբր օրինակ կէս ոգէտ ժողովուրդներուն մէջ, կեանքը իր իսկական իմաստովը գոյութիւն չունի։ Անոնք կ'ապրին, կը ծնին ու կը մեռնին առանց սակայն առարկայօրէն ապրելու։ Պատմութեան պակասն է որ նման ցեղերու մէջ սէրը իր արժէքը չէ ունեցած և որով կեանքը հոն չ'ապրուիր այնպէս ինչպէս որ կը հասկնան պատմութեան պատկանող ու պատմութիւն ունեցող ազգերը։ Կէս կրթուած ժողովուրդներու մէջ չկայ ընկերային, դասակարգային կամ ընտանեկան պատմութիւններ։ Առանց մասին աշխարհ մէկ պատմութիւն ունի, որ կը ցուցնէ իրենց կեանքը առանց զատորոշելու այդ կեանքին մէջ սաղմնաւորուած ձգտումներու տեսակը, դիրքը և արժէքը։ Որովհետև հոն սէր և մեր հասկցած կեանքը գոյութիւն չունի։ Եւ առանց սէրի որ գերազոյն ու միակ ստեղծիչ ուժն է կենդանութեան, կեանք ու պատմութիւն չստեղծուիր, քանի որ պատմութիւնը կենդանի գործի մը յիշատակարանն է։ Միշն ու ծաղիկը ունի նման պատմութիւն մը առանց սակայն ստորաբաժանումներու, որ կայ քաղաքակիրթ ժողովուրդներու պատմութեան մէջ։

Կիսաքաղաքակիրթ ժողովուրդներու պատմութիւնները համահաւասար արժէք ունին բոյսերու պատմութեան հետ, որովհետև անոնք զիրար կը լրացնեն երեք նոյնանման յարակցութիւններով, ծնունդ, կեանք և մահ։ Կարելի չէ ատոնց երկուքին մէջ տեսնել ուրիշ ոևէ բան մը որ արժանի նկատուէր ուրոյն պատմութեան մը։

Մեծ կեանքերու պատմութիւնը խտացումն է փոքր կեանքերու պատմութեան։ Եւ առանց փոքր կեանքերու արժէքը կշռելու, մեծ կեանք մը երազել չիտակ պիտի չըլլար։

Աշխարհ, որ այսօր զգալի կերպով կ'առաջդիմէ, եթէ ջննական ուսումնասիրութիւն մը կատարելու ըլլանք, պիտի տեսնենք որ այդ յառաջդիմութեան իրական գաղանիքը կը կայանայ պատմութեան ուսումնասիրութեանը մէջ։

Ընտանիք մը, իր ծրագիրները կը յառաջացնէ մեծերուն գծած ճամբայէն կամ ուղեգիծէն։ Եթէ արդէն պատմութեան մաս կազմող իրենց նախահայրերուն գծած ուղին լաւ է. ապահովաբար իրենց յաջորդներուն առնելիք քայլերն ալ կ'ըլլան վստահ ու արդիւնաւէտ։ Եթէ ընտանիքի մը մեծը, բարոյականով բարձր ու բարի յիշատակ մը թողած է իր յաջորդներուն, այդ ուռանդուած յիշատակը մէնտորը կ'ըլլայ այդ ընտանիքին, որ ալ աւելի բարոյականհաստատուն հիմերուն վրայէն ընթացնեն իրենց առն ճակատագիրը։ Իսկ եթէ ոճրագործներու տուն մը մտնելու ըլլանք պիտի տեսնենք որ այդ տան պատմութիւնը պատրաստող ուայլևս անցեալին պատկանող մարդոց յիշատակները վարդագոյն չեն, ու անպատճառ սև երիզ մը պիտի գտնէք այդ ընտանիքի պատմութեան մէջ։

Ազգերու մեծ ընտանիքը նոյն ճանապարհով կ'առաջնորդուի։ Հայ ազգին պատմութիւնը ինչ որ եղած է անցեալին մէջ, նոյնը պիտի ըլլայ այսօր, եթէ քիչ մը լաւ էր, աւելի լաւ, իսկ եթէ գէշ էր, քիչ մը աւելի գէշ։

«Ցուէք ինծի ձեր անցեալի պատմութիւնը և ես ըսեմ ձեզի ձեր այսօրուայ կեանքին պատմութիւնը» ըսած է մեծ իմաստասէրին մէկը։ Կեանքը ահաւոր դատաւոր մը ունի իր մէջը, որուն անունը պատմութիւն տրուած է։ Ազգութիւններ և կեանքեր չեն կրնար այդ արդարադատ դատաւորին ուղղութիւնը կամ արձանագրութիւնը փոխել։ Անիկա խիստ է ամէն անոնց համար, որ յիշատակներ պատրաստելու ժամանակ կեանքով անուղիղ եղած են. իսկ արդարադատ ու բարի է անոնց, որ կեանքը ապրած են, քաղցր յիշատակներու օսկեմատեան մը շինելու համար։

Եթէ երբէք այսօրուայ մեր պատմութիւնը, ահեղ ու խստապահանջ դատաւորի մը նման կանգնած է մեր առջև, թող չտրուի, որ ան վաղը իր նոյն դիրքովը ներկայանայ մեր ապագայ սերունդին, որ պիտի ժառանգէ մեր ապրած կեանքերուն պատմութիւնը, ըլլայ ան լաւ կամ գէշ։

Իւ մեր այդ յիշատակներու պատրաստութեան մէջ իր մեծ դերը ունի մեր ազգային և կամ օտար հեղինակաւոր դէմքերու պատմութեան լաւագոյն ուսումնասիրութիւնը, որ լեցուն է համակ կեանքով, սէրով և օրհնութիւնով։ Թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԵՐԵԼՔԸ

Որոշուած է Հայպետհրատի հետագայ աշխատանքները յաջող տանելու, վերակառուցման շրջանի պահանջներուն համար հայ պետհրատի մէջ կազմակերպել հեռաւոր առանձին հրատարակչական բաժիններ։

Ա. Ուսումնական մանկավարժական։

Բ. Գեղարուեստական։

Գ. Տնտեսա-գիտական։

Դ. Կուլտկցական։

Ե. Գիւղատնտեսական։

Զ. Ռազմական։

Է. Պարբերական- հրատարակչական։

Ը. Արտադրական։

Թ. Ցին-առեւտրական։

Նկատի առնելով որ Պետհրատը չի կրող բաւարարել թեքնիքական գրականութեան պահանջին, որոշուեցաւ կազմակերպել յունվար 1ին Ժողկոմխորհի կից տեխհրատարակչութիւնը, վերջինիս վերապահելով թեխնիքական գրականութեան հրատարակման գործը։ Ժողկոմխորհը պէտք է 1932ի ընթացքին կազմակերպէ նոր տպարան։

1932 թուին պիտի հրատարակուի «Քափիթալ»ի առաջին հատորը, Լենինի երկերու ժողովածոն և Ստալինի «Լենինիզմի հարցերը»։ Նոյնպէս 1932 թուի ընթացքին պիտի ապահովուի Մարքսի, Էնկելսի շարք մը կարեւորագոյն երկերը։

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻԻՍ ԱՆՏԵՂԻ ԵՐԿԻՒՂԸ

Այս խորագրին տակ Մարսէյլի «Հայ Սրբ»ի մէջ հրատարակած է Թ. Եղիշէ իր ուշագրաւ յօդուածին Բ. մասը.

Թուեցինք Հայաստանի հողին կապուած հայ ժողովուրդի ազգային դիմագծի պահպանման տեսակները, ի հեռուկս վարչական երկիւղին։

Հարկ չկայ երկարելու իշական փաստերու շարանը։

Կը մնայ ուրիշ մտավախութիւն մը, որուն մղձաւանջը փարատել պիտի փորձենք այս քանի տողերով։

Երկրորդ երկիւղը՝ արտաքին քաղաքական բնոյթ ունի, փոխյարաբերութեանց և սահմաններու պահպանման խնդիր։

Բազմաթիւ են այն հայերը, որոնք կ'առարկեն միշտ.

— Հայ ժողովուրդը Հայաստանի մէջ պահել, արտասահմանի Հայերը հոն փոխադրել. գեղեցիկ, շատ գեղեցիկ գաղափարներ են ատոնք, բայց ինչ ապահովութիւն անոնց ֆիզիքական գոյութեան համար, քանի որ շրջապատուած ենք թշնամի և բարբարոս տարրերէ...։

Օդային չէ այս երկիւղն ալ։

Երկիւղ մըն է, սակայն, որ կարելի է չքացնել կամ զոնէ անվտանգ դարձնել։

Մարդիկ ի ծնէ թշնամիներ չեն այլ պարագաներն են ընդհանրապէս կը բարդուին ու կը հիւսեն թշնամութեանց ցանցը։

Մեր ամենասխերիմ թշնամին ա՞վ է այժմ. Թուրքը. բայց եղած ատեն մը որ ան այսօրուանը չէր։ Աւելի շատ բարեկամական եղած իր վերաբերումը. Հայերու կրած հալածանքներուն արդիւնք էին առաւելապէս տեղական վարչային տկարութեան։ Ջանգուածային կոտորածի ահաւոր դրութիւնը համեմատաբար նոր է, 1860էն ասդին. այսինքն այն ատեն, երբ մեր յեղափոխական կազմակերպութիւնները զինեալ ցոյցերով փոքրեցին տհաբեկել թուրքը և իրաւունք շահիլ։ Թշնամին այդ իսկ ցոյցերուն մէջ մեր տկարութեան և անկազմակերպութեան փաստը տեսնելով, ջարդով պատասխանեց, իբրեւ կիսավայրենի և բարբարոս ուժեղ մը։

1877ին ռուսութուրք պատերազմի ընթացքին, երբ թուրքիահպակ հայերն անգամ վարչային բարեռնգրգմանց պահանջներ հրապարակ դրած էին, թուրքերը զանգուածային ջարդ չկազմակերպեցին, բացի մէկ քանի մանր կէտերէ, ինչպէս Ալաշկերտի շրջանը։

Չենք խօսիր միւս թշնամիներու մասին, որոնք համեմատաբար նուազ ահաւոր են կամ վտանգաւոր։

Թշնամութիւնները յաւիտենական չեն. երէկի սխերիմ թուրքերը, Պուլկարները, Յոյները և այլն՝ այսօր բարեկամ դարձած են։

Թշնամութեանց գործադրութիւնը ընդհանրապէս ուժեղները կը կիրարեն տկարներու վրայ։ Ով որ ուժեղ է, այն յարգանք ու պատկառանք կը ներշնչէ իր շրջապատին վրայ, նոյն իսկ ամենէն խախանձարդ ու սխերիմ թշնամիներուն վրայ։

Ուրեմն, մեր աշխատանքը այն պիտի ըլլայ որ հայ ժողովուրդը իր հայրենի հողին վրայ զօրանայ, ֆիզիքապէս, զինուորապէս, քաղաքականապէս եւայլն։

Յետոյ, պէտք է ջանալ երկար ժամանակ խաղաղ բարեկամութեան կապեր պահել բոլոր դրացիներու հետ։

Այս տեսակէտէն Հայաստանի վարիչներու ընդգրկած քաղաքականութիւնն՝ ռուսական բարձր հովանիին ներքեւ՝ մենք կը գտնենք փրկարար։ Ժամանակի ընթացքին, նոյնիսկ բարեկամութեամբ կրնան հարթուիլ սահմանային և այլ խնդիրներ, երբ մանաւանդ հետզհետէ կիրքերը մեղմանան եւ բարքերը քաղցրանան։

Վերջապէս, եթէ կուզենք հայ ազգ մը կամ պետութիւն մը տեսնել կանգուն, աթիկա մինակ Հայաստանի մէջ կրնայ գոյութիւն ունենալ։

Պատմութիւնը ցոյց կուտայ որ մեր ազգի դարաւոր գոյութիւնը և պետական կազմակերպութիւնն անգամ հիմ դրած է իր սկզբնական հողերուն վրայ, այսինքն՝ առաւելապէս արդի Հայաստանի շրջանին մէջ։

Իր աշխարհագրական բոլոր առաւելութիւններով անգամ երկար չդիմացաւ մեր ցանկալի Կիլիկիան։

Գաղութներու մէջ չէ որ պիտի ապահովուի մեր ազգի գոյութիւնը։ Լեհաստանն ու Հունգարիան մէջտեղն են, չքուենք միւսները։

Պատերազմի երկիւղին տակ իսկ դարձեալ Հայաստանն է մեր ազգի գոյութեան օրրանը։

Պատերազմի երկիւղը ամէն տեղ կայ։ Միջադէպերու կամ արկածներ մտավախութեամբ, կրնան դադրիլ քալելէ, ուտելէ, ննջելէ, ննջելէ,

Պարբերական երկրաշարժի ու քանդիչ հրաբուխի ենթակայ երկիրներու բնիկներն անգամ իսպառ չեն հեռացած իրենց հողերէն։ Գուցա կղզին, Իտալիոյ Վէսուվ և Ետնա հրաբուխներու շրջաններն անգամ չդատարկուեցան։

Ուրեմն, նման երկիւղներով չընախապաշարուինք Հայաստանի մասին։

Նոր Հայաստան չենք կրնար ստեղծել. բայց եղածը կրնանք պահել, եթէ գիտնանք կերպը։

Թ. Ե.

ՎԻՏԻՆԵԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

«Լը Բըթի Մարսէյէ» խօսելով Մարսիլիոյ մէջ դաշնակցականներու կողմէ տարքուած աղմկահարութեան մասին կը գրէ.—

«Ֆրանսա հիւրասէր երկիր է և շատ քիչ կը թափանցէ այն գաղթականներու զանգուածներուն մէջ, որոնք կուգան իր սահմաններէն ներս։ Այս է պատճառը, որ մէկէ աւելի ոստիկանական դէպքերու մէջ անունը կը յիշուի օտարներուն։ Մարսէյլի մէջ մենք գիտենք թէ ինչ կաբժէ այդ թոյլատու ոգին, որով կ'ընդունուին գաղթականները։

Օտարականները հետզհետէ աւելի կը վարժուին իրենց գաղաքական և ազգային խնդիրները հրապարակով վրնաբանութեան դնելու։ Իտալացիները, Ֆաշիսթ կամ հակաֆաշիսթ, կը յարձակին այս կամ այն անձնաւորութեան վրայ, մտնելով որ իրենց տունը չեն։ Եւ երբեմն ալ կը կռուին։

Հիմա կարգը եկած է հայերուն։ Հրապարակային ժողովները կը կազմեն իրենց համար խանելի դէպքերը որոնք պատահած են Ֆրանսայէն դուրս— հռչակելու և մեղադրելու օտար կառավարութեան մը ոստիկանութիւնը։

Անոնք կրնան իրաւունք ունենալ, բայց այդ մեզ չհետաքրքրեր։ Ֆրանսա ասպարէզ մը չէ ուր աշխարքաղաքացիներու բոլոր վէճերը ծեծուելու են։ Մեր մօտ օտարներու զատ ասպնջականութիւնը որքան ալ սրբալիր և թոյլատու ըլլայ անոնց մտքի տալու չեն գլխու ցաւանք, ինչ որ պիտի չկրնայինք հանդուրժել։

ՏԷՐ ԶՕՐԻ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՀԱՄԱՐ

Պ. Բ. Պալըքճեան, որուն հաղորդութիւնը հանդէպ Տէր Զօրի հայութեան ծանօթ է, նոր տարին առթիւ 10 եգիպտ. ոսկի ևս յղած է Տէր Զօրի Նորաշէն եկեղեցիին համար։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ

Դամասկոսի ուսանողներու կողմէ եղած ցոյցերուն վերջ տրուած ըլլալով վարժարանները կը շարունակեն իրենց կանոնաւոր դասընթացքները։ Ցոյցերու ատեն անկարգապահ ուսանողներէն ոմանք տակաւին չարձակուեցան։ Ասոնց համար միջամտութիւններ կըլլան և յոյս կայ թէ անոնք ալ կ'արձակուին։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԱՐԿԱԾ

Թրիբոլիի ճամբու երկայնքին 4 ինքնաշարժներ չրջած ըլլալով վնասուած են։

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ՊԱՇՏՕՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Գէորգ Հանէսօղլեան նշանակուած է Հայաստանի ելեմտ. գործավար, Վահան Երեմեանի տեղ, որ նոյն պաշտօնով փոխադրուած է Թիֆլիս։

«Խ. Հայաստան»ի վերջին թիւերուն մէջ կը կարդանք թէ Սահակ Տէր Գաբրիէլեան, որ նշանակուած էր Անդրկովկասի Ժող. Կոմ. Խորհրդի նախագահի տեղակալ, կը պահէ իր պաշտօնը իբրեւ Հայաստանի Ժող. Կոմ. Խորհրդի նախագահ։ Նիկոլայ Կուրսէլ, որ նշանակուած է Ժող. Կոմ. Խորհրդի տեղակալ, ազգով հայ է, բնիկ Պասարապիացի։ Ուսած է Մոսկուայի Լազարեան ճեմարանին մէջ և աւարտած է Մոսկուայի բժշկ. վարժարանը։ Կուրսէլ 924էն ի վեր ծառայած է Հայաստանի մէջ, իբրև Հայկոսպի նախագահ և անդամ կեդ. Գործադիր Կոմիտէի։

ԶՈՒԹԱԿԱՀԱՐ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Երեւանի մէջ ջութակահար Գաբրիէլեան տուած է երկու համերգ դասական հեղինակներէ։ Մասնաւորապէս Պախի ըստեղծագործութեանց կատարումին մէջ Գաբրիէլեան ցոյց տուած է մեծ յաջողութիւն։

ՆԵՐԳԱՂԹՈՂՆԵՐԸ ԼԵՆԻՆԱԿԱՆ ՀԱՍԱՏ ԵՆ

Հոկի Ֆրանսայի կեդր. Վարչութիւնը հետեւեալ հեռագիրը ստացած է.—

Լենինական, Յունվար 15.— Ներգաղթողները Լենինական հասան խանդավառ տրամադրութեամբ, արհեստակցական միութեան և բազմաթիւ աշխատաւորներու կողմէ։

Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԳՆԱՀԱՏԱՆՔ

Պուքրէշի «Նոր Արշալոյս» թերթը կը գրէ.—

Վարչապետ և կրթական նախարար Գրգ. Ն. Սուկա, այցելելով Ռումէն նկարչական ցուցահանդէսը պատուէրեան թանգարաններուն համար գնեց զանազան նկարներ, որոնց կարգին Պ. Աւագեանին մէկ նկարը։

ՄԱՏՆԻՀ ԹԷ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Մարսէյլի «Հայ Սրբ»ն կը գրէ.— Ամերիկայէն եկած մասնաւոր նամակէ մը կը լսենք որ պատերազմի ընթացքին մատնիչութեամբ ամբաստանուած Յովասափեան Վրդ. որ զինադադարին ազգեցիկ ասպարէզէն հրաժարած էր և Զափարեան անուն անցագրով Ամերիկա գացած 9 տարի առաջ, դիմում կատարած է Ամերիկայի առաջնորդարանին վարդապետանալու համար. Անշուշտ առաջնորդարանը և առաջնորդը նկատի կ'ունենան իրենց քննութեանց ընթացքին թեկնածուին անցեալը և փորձութեանց չեն մասնաւոր։ Ինքնակամ հրաժարեալ մը կրկին եկեղեցական էջերնաբ ըլլալ, մնաց որ իր կոչումին դարձանելէ վերջ, Արքին Մկրտիչեան անուն վատ հաֆիէի մը հետ գործակցած է հայ մտաւորականներու հնձման դերակատարութեամբ։

ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ՄԸ ՑԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Խարպին (Մանչուրիա)։— Գալիֆորնիոյ Ռուս դերասանական միութեան նախագահ Պ. Լիւբիմօֆի «Ռափոր» թերթի մէջ ներկայացնելով գեղարուեստական ասպարէզի վրայ փայլող երիտասարդ ուժերը, մասնաւորապէս կը յիշատակէ երիտասարդ ջութակահար Պ. Գրիգոր Տէր Յակոբեանի երաժշտական բացառիկ տաղանդը։

ՍՏՈՅԱՆՔ

ՀԱՍԿ ամսաթերթին Ա. տարի 1 թիւը, պաշտօնական հրատարակութիւն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան ի Անթիլիաս։

Փոքրածալ բայց՝ քաղցրիկ ՝բովանդակութեամբ։

Տարեկան բաժնեգին՝ 10 ֆրանք։

ԱՆԱՀԻՏ, հանդէս մտածման և արուեստի։ Գ. տարի, թիւ 3—4, Սեպտ. Դեկտ., 192 էջ և ճոխ բովանդակութեամբ։

Գ. ԽՈՐԷՆ Ա. ՔԻՒՓԷԼԵԱՆ
ԸՆԴ
ՕՐ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ Շ. ՖԷՐՄԱՆԵԱՆԻ
Նշանուած

Հռոմ՝ Գեր. Տ. Եղիշէ Արք.
Սարգսեանի
23 1 952 Ճիւնի Պէյրութ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԳՈՀՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Կիլիկիոյ Վեհ. Սահակ կաթողիկոս մասնաւոր գրութեան մը մէջ հետեւեալ կերպով կ'արտայայտուի աթոռակից կաթողիկոսին ընտրութեան և դպրեվանքի մասին։

«Որքան որ անկեղծ բարեկամաց չափազանցութիւնը օտարներու հիացումին միացած խիղճս կ'անդրադարձնեն. սակայն շնորհ կալ եմ հայ ժողովրդի համերաշխական ոգւոյն և ողջմտութեանը, որով տարիներու երկանցս ծնունդը սիրով ընդունեց և տարիներու տառապանքս լիապէս վարձատրեց ու մխիթարեց։

Բաւական չէ Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան յարատեւութիւնը, բաւական չէ դպրեվանքի թուտուքը։ Նոցին երեխան պահել արժանապէս և՛ ի չափահասութիւն թեւակոխել տալու համար ընդհանուր հայութեան և համակրանքին պէտք ունի, որպէս զի ապագայ պատասխանատուութենէ զերծ մնան։

Մանաւանդ են վեհաշնորհ աթոռակից իր բազմաբեղուն կեանքով և դպրեվանքի վերատեսուչ Գեր. Շահէ Եպ.ը իր Արմաշական և համալսարանական զարգացմամբ։ Ականատես լինելով անոնց մեզուական աշխատութեան, կ'ուրախանամ այնչափ, որչափ անկեղծ բարեկամներուս քաջալերանքէն»։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻՆ ՀԱՄԱՐ

Ինչպէս որ գրած էինք, մարդահամարը տեղի։ պիտի ունենայ կանոնաւոր կերպով և այս մասին կառավարութիւնը հարկ եղած կարգադրութիւնները ըրած է որպէսզի իւրաքանչիւր անձ դիւրութեամբ մը կարենայ արձանագրել տալ ինքզինքը՝

Ներքին գործոց՝ նախարարութիւնը մի քանի զեկոյցներով ժողովուրդին անհրաժեշտ բացատրութիւնները տուաւ մարդահամարին շուրջ։

Ընտանիքի անդամները չ'պիտի բացակային իրենց բնակարանէն, եւ ամէն մարդ կառավարութեան կողմէ բաժնուած արձանագրութեան թուղթերը լեցուցած ու պատրաստած ըլլալու է։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

Մէկ շաբաթէ ի վեր քաղաքիս մէջ գործող ինքնաշարժի վարիչները գործադուլ հռչակած են։ Կառավարութեան մօտ մասնաւոր պատուիրակութեանց կողմէ դիմումներ կ'ըլլան որպէսզի ինքնաշարժերուն համար նշանակուած տուրքերը փոփոխութեան ենթարկուին։ Արդիւնքը անորոշ է։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԿՈՐՈՒՍՏ ՄԸ

Շաբթուս մէջ կարճատև հիւանդութենէ վերջ իր հոգին աւանդեց 40 երկար տարիներէ ի վեր Ֆրանսիական բժշկական համալսարանի ամենապիրուսած դասախօս բժիշկներէն Տր. Նեկր։ Ցուզարկաւորութեան ախտաբարոյութեան անձամբ ներկայ գտնուեցան կառավարական բարձրաստիճան պաշտօնեաներ և քաղաքիս բժշկական դասը ամբողջ։

ԻՆՏՐԱԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

«Նահատակ գրագէտներու բարեկամներ» միութիւնը ձեռնարկած է նաև Տիրան Զրաքեանի (Ինտրա) ամբողջական գործերուն հրատարակութեանը։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ

Անգր Նահրի հին և նորաշէն բոլոր տուներն ու խանութները, կառավարութեան կողմէ նշանակուած յանձնախումբի մը միջոցաւ, մասնաւոր տոմարի մը մէջ արձանագրութեան առնուեցան և իւրաքանչիւրին համար կառավարական տուրք գրուած ըլլալով, ի մօտոյ պիտիգանձուին։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՊՐԻԱՆԻ ՀՐԱԺԱՐՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ

Ֆրանսական մամուլը զանազան կարծիքներ կը յայտնէ Պրիանի հրաժարման հարցին շուրջ։ «Քանտիտ» կը հասկցնէ թէ Պրիան կամովին չէ հրաժարեցաւ և այդ հրաժարականը միայն իր առողջական վիճակին հարկադրանքը չէր։ «Փոփիւլէրն» ալ միեւնոյն կարծիքը կը յայտնէ։ «Բոթիտիէն» ցաւ կը յայտնէ հռչակաւոր դիւանագէտին և Ազգաժողովի մեծագոյն հռետորին հեռացման մասին։ «Էնքրանսիժան» կը պնդէ թէ Պրիան հեռացաւ միայն իր հիւանդութեան պատճառով։ «Ռէփիւպլիք» կ'ըսէ թէ երեք օրուան մէջ քսմէտի մը խաղցուեցաւ օրուն նըպատակն էր ազատուիլ Պրիանէն։ Աջակողմեան մամուլը շատ գոհ է Պրիանի հեռանալէն, իսկ «Թան» խստօրէն կը հերքէ Պրիանի հրաժարման հետ կապուած զանազան զրոյցները և կը պնդէ թէ միմիայն հիւանդութիւնն է պատճառը արտաքին գործոց նախարարին հրաժարման և յոյս կը յայտնէ թէ կարճ ժամանակի մէջ պիտի անցնի Պրիանի հիւանդութիւնը։

ՊԵՍԱՐԱԳԻԱՆ ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ՀՈՂ ՉԷ

Պուքրէշէն «Հավաս» գործակալութեան կը հեռագրուի թէ՝ Բիկայի մէջ տեղի ունեցող Խորհրդային և Ռումէն բանակցութեանց ընթացքին Մոսկուայի ներկայացուցիչները առաջարկած են համաձայնագրին կցել յօդուած մը, որուն համաձայն Պեսարաբիան չի նկատուիր իբրեւ ռումանական հող։ Ռումէն պատուիրակները մերժած են այդ առաջարկը, ըսելով թէ Ռումանիա այդ հարցը շատոնց լուծուած կը համարէ և նման առաջարկ մը կը հակասէ 1926ին կնքուած Լիթվինոֆի բրոթոքոլին։ Կը կարծուի թէ՝ Խորհրդային Միութիւնը Պեսարաբիոյ մասին պիտի ընէ յայտարարութիւն մը, որ ոչ մէկ կերպով Պուքրէշի կառավարութիւնը յանձնառութեան տակ չի դներ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳԸ

— oo —

Պէրլինէր Թակէպլաթի Կ. Պոլսոյ թղթակիցը կը գրէ.

Սուրիական սահմանին վրայ «Հայկական վտանգը» սուր հանգամանք կ'առնէ հետզհետէ, թրքական տեսակէտի համաձայն, քանի որ Սուրիոյ հոգատար պետութիւնը նախապատրաստութիւններ կը տեսնէ Թուրքիոյ և Իրաքի սահմանագլուխի մէջ հայկական օճախ մը հաստատելու։ Այդ մարդին մէջ հայերէ զատ կան քիւրտեր, չէրքէզներ, ասորիներ և ուրիշ տարրեր, որոնց ամէնքն ալ Թուրքիոյ թշնամի են և միաժամանակ ներքին քաղաքական պատճառներով կը պաշտպանուին հոգատար պետութեան կողմէ իբրև փոքրամասնութիւններ՝ արաբական մեծամասնութեան դէմ։ Այս նպատակաւոր ասոնց ամէնքէն պիտի կազմուի ինքնավար կառավարութիւն մը։

Թրքական հաշիւներու համաձայն Սուրիոյ մէջ 200,000է աւելի հայ կը գտնուի, տյնպէս որ քանի մը հազար հայերու Ի. Հայաստան գաղթը գործնական ոեւէ կարեւորութիւն չունի, կ'ըսեն թուրքերը։ Ցայտնի է թէ սովնարկոմի (նախարարաց խորհուրդ) նախագահ Տէր Գաբրիէլեան, աշխան Բարիզ եկաւ, ու հոն հայկական երկու մեծ օժանդակ կազմակերպութեանց նախագահին՝ քարիւղի իշխան Կիւլպէնկեանին հետ յարաբերութեան մտաւ, բանաւոր հայ տարագիրներուն «հայրենիք դառնալու» միջոցները գտնելու համար— մտաւորականները նկատի չեն առնուիր— և յաջողեցաւ։ Ընդամէնը 30,000 հայեր գլխաւորաբար Ցունաստանէն և Պուլկարիէն, նոյնիսկ Սուրիէն, Ի. Հայաստան պիտի տարուին։ Բայց «հայրենիք դառնալու» խնդիր չէ ասիկա, որովհետև, գրեթէ բոլոր հայերը, Ռուսիայէն չէ այլ Թուրքիէն փախած են։ Հայ գաղթական շրջանակներուն մէջկասկած կը տիրէ այս շարժումի յաջողութեան վրայ, նոյն իսկ այս քիւրին կէսը անգամ Ի. Ռուսիա տանիլը տարակուսելի կը նկատուի։

ԽՈՐՀՐ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՀՈՐՔԸ

Մոսկուայի «Թաս» հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ Ի. Միութեան Թէքիայի դեսպանը ճարոն վարչապետին ուշադրութիւնը հրաւիրած է այն իրողութեան վրայ թէ Սիսա, որ Կիլիկիի նահանգին իշխանութեան գլուխը կը գտնուի, սկսած է Կիւս Մանչուրիոյ մէջ զինուորական գործողութեան ձեռնարկել, որուն ըստ թերթերու տրուած տեղեկութեանց, իր հաւանութիւնը տուած է Թոքիոյի կառավարութիւնը։ Վարչապետ Ինուկայ պատասխանած է թէ ճարոն կառավարութիւն տեղեկութիւն չունի Սիսի ծրագիրներէն, բայց ամէն պարագայի տակ՝ Ի. Միութեան շահերը նկատի կ'առնուին Հիւս. Մանչուրիոյ մէջ։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԴԷՄ

«Փոփոլո տ'Իթալի»ի մէջ հրատարակուած է մեծ յօդուած մը ուր կը յանձնարարուի եւրոպական պետութիւններուն՝ հաւաքաբար դիմել Ամերիկայի՝ և յայտարարել թէ բան մը չեն կրնար վճարել Մ. Նահանգներուն»։

Այս զգայացունց յօդուածը ըսկըսած է արտատպուիլ արտասահմանեան թերթերու մէջ։ Անգլիական մամուլին մէկ մասը սքանչացումով ընդունած է եղած առաջարկը, բայց միւս մասը սկեպտիկ է և չի հաւատար թէ ներկայ համաշխարհային տագնապը կարելի ըլլայ բացատրել միայն պարքերու և հասուցումներուն խնդիրներուն լուծումով։

ԾԱՆՐԱԿՇԻՌ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Քաթալոնի Մանրէսա շրջանակին մէջ խռովութիւններ ծագեցան և ընդհանուր գործադուլ հռչակուեցաւ։ Կառավարութիւնը անմիջապէս տեղւոյն վրայ զինուորական ուժեր ղրկեց և հրամայեց պատերազմական զրահաւորի մը որ Պարչէլոնա երթայ։ Քաղաքապահ զինուորները երբ Մանրէսա հասան ռումբերով ընդունուեցան։ Պարչէլոնայի մէջ 60 անիշխանականներ ձերբակալուեցան։ Սարակոսի մէջ ռումբ մը պայթելով եկեղեցի մը կիսովին քանդուեցաւ.

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԳԻՐՔԸ

Աշխարհի ամէնահին գիրքը հաւանաբար Մեռեալներու Գիրքն է։ Այս գիրքը կը բաղկանայ մոգական և կրօնական բնագիրներէ՝ որոնք ըստ եգիպտական հաւատքին պատրաստուած էին առաջնորդելու և պաշտպանելու մեռեալները իրենց սառնաշխարհի մէջ ընելիք թափառումներու ընթացքին։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տիկն Նեկտար Յովհաննէսեան և զաւակունք Գրիգոր, Հրանդ, Բիւզանդ և Վահրամ կը փնտռեն իրենց տղան և եղբայրը Կիւլլապի Յովհաննէսեանը որ Զորսումէն իր հօրը հետ գաղթած էր 1914-15ին դէպի միջագետք (Պաղտատ Պասրա)ի շրջանը, որոնցմէ ցարդ ոեւէ տեղեկութիւն չ'ունենալով, այժմ իր պարագաները կը փնտռեն զինքը և կը խնդրեն որ այդ շրջաններու մէջ ով որ տեղեակ է անոր կենդանի ըլլալուն և ուր գտնուիլն, հաճին տեղեկացնել, «Լիբանան»ի խմբագրութեան և կամ Ռումանիա հեռաւեալ հասցէին։

Krikor Hovnanian Sos. Grozavesti N. 2 Bucrech

ՍԻՆԷՄԱՅԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Սինէմա Դօզմօկրաֆը մօտերս «Սինէմա էլ Նաբր» անուան տակ պիտի սկսի գործել եւ հեռաֆրֆրական ֆիլմեր պիտի ներկայացնէ։

ԿԱՐԵՒՈՐ

«Լիբանան»ի 1931 տարեշրջանի և Նոր շրջանի բոլոր բաժնեգիները ուղարկել թերթիս տրօնատիրոջ Պ. Ժոզէֆ Ասէմեանի անուան։ Վերոյիշեալ հասցէէն զատ ոեւէ առաքում ընդունելի չէ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ամերիկա ի պահ դրուած 25 միլիոն տոլարը

Նիւ-Եորք.— Հրապարակի ճաղորդած տեղեկութեանց համաձայն, պէտք եղած պատրաստութիւնները տեսնուած են 25 միլիոն ոսկեդրամ տոլարը նաւու երկու անջատ բեռով Բարիզ դրկելու համար։ Կը կարծուի թէ այս առաքումը առաջին մասը կը կազմէ Ճրահսայի կողմէ ետ առնուելիք 125 միլիոն տոլարի ճասնող ոսկիներուն, որոնք 10 անգամով պիտի քաւուին։

Ֆրանսացւոց այս ընթացքը կը վերագրուի այն համոզումին թէ Ամերիկայի ածան դրամի քաղաքականութիւնը Մ. Նահանգաց մէջ Ֆրանսայի ունեցած դրամներուն տոկոսներուն անկումին պատճառ պիտի ըլլայ։

Կրօնքի դէմ հալածանքը Սպանիոյ մէջ
ՆՈՐԱՆՈՐ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

ԼրՃէրոյ.— Թաղապետական ժողովը որոշած է վերցնել տալ հանրային ճամբաներու վրայ գտնուող կրօնական պատկերները եւ խորհրդանշանները, եկեղեցիներու զանգակներէն տուրք առնել եւ նոր դել հնչեցնելու ժամերը։

Մատրիտ.— Կառավարութիւնը որոշեց անմիջապէս փակել «էլ Տէպաթէ» կաթոլիկ թերթը։

Արմատական երեսփոխան մը

Բարիզ.— Արմատական երեսփոխան Մ. Մարկէն յայտարարեց գաղտնի ճիսսի մը պահուն թէ խաղաղութիւնը Գերմանիոյ մէջ չէ այլ Գերմանիոյ շուրջ, եւ պահանջեց տնտեսական համաժողովներու գումարումը կեդր. եւրոպայի ժողովուրդներու հեռ, իսկ Եուկոսլաւիա եւ Աւստրիա։

Ռուս Ճաբոն սոսկալի պատերազմ մը

Վիէննա.— «Նիուզ Ֆրիսր Ժուրնալ» կ'ըսէ թէ մէկ քանի ամիսէն նոր եւ սոսկալի պատերազմ մը պիտի սկսի Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ։

Ռուսերը այժմէն կ'ամրացնեն սահմանագլուխը։ 1896ի ծնունդ պահեստի սպաները զէնքի տակ կանչուած են։ Միւսներուն ալ հրաման եղած է պատրաստ գտնուելու։ Խարպինի ամերիկեան ներկայացուցիչն ալ այս մասին իր կառավարութեան լուր տուած է։

Կ'ըսուի թէ պատերազմը պիտի սկսի մայիսին։

Իտալիա եւ ներածումները

Հռոմ.— Պատտօնաթերթը կը հրատարակէ հրովարտակ մը որ կարգ մը պայմաններու կ'ենթարկէ ներածումները։

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔՆ ՈՒ ԳՈՐԾԸ
ՆԵՐԳԱՂԹԻ ՄԱՍԻՆ

Ինչպէս յայտնի է, գաղթականներու առաջին կարաւանը Դեկտեմբեր 30ին մեկնեցաւ Բիրէէն եւ Ցունվար 6ին Պաթում հասաւ, ուր գտաւ խանդավառ եւ խանդակաթ ընդունելութիւն մը մինչեւ երեւան։ Մեր հայրենակիցները այժմ Հայաստանի Կառավարութեան հովանիին տակ կը տեղաւորուին իրենց շրջաններուն մէջ։ Ցուսալից ենք թէ անոնք այսուհետեւ կը վայելեն բարօրութիւն, իրենց սիրելի Հայրենիքին մէջ, մոռնալով տառապութեան և օտարութեան ցաւերը։

Աւելորդ է ըսել թէ առաջին օրէն սկսեալ մեր Միութիւնը ներգաղթին համար ըրաւ ինչ որ կարելի էր, չի զլանալով իր բարոյական և նիւթական ամենալայն օժանդակութիւնը. դժբաղդաբար անիկա մինակը մնաց որպէս ազգային կազմակերպութիւն, տրամադրելու համար պէտք եղած գումարը այսքան ծանրահոգ ձեռնարկի մը յաջողութեան համար։

Վերահաս ձմրան ցաստութեան պատճառաւ, պահ մը խորհեցանք սակայն թէ լաւագոյն էր թերեւս ներգաղթը դարնան յետաձգել եւ երկրորդ հարաւանով անմիջապէս փոխադրել ամէնէն անհամբեր գաղթականները միայն, թէ հին և թէ՝ նոր Ցունաստանէն։ Մեզի հաղորդուեցաւ թէ Հայաստանի կառավարութեան հրահանգին համաձայն, Լիւզոր-Պատուիրակ Գ. Շահվերտեան այժմ կը պատրաստուի երկրորդ կարաւանը եւս Աթէնքի շրջանէն ընտրուած գաղթականներով համբայ հանել Փետրվար 15ին։

Այսուհանդերձ ցաւագին երեւոյթ մը կուգայ վրդովել միտքեր։ Անգործութեան և թշուառութեան հետեւանքով գերագրգռուած գաղթականները և մասնաւորապէս որբեր, Մակեդոնիոյ շրջաններէն կը սկսին Սելանիկ խուժել, հակառակ ցարդ հրապարակուած զանազան յայտարարութեանց թէ ոչ ոք պէտք է տեղէն շարժի, և իրենց անվերջ դիմումներով անտանելի կը դարձնեն Ազգ. Վարչութեան և Միութեանս Մասնաժողովի Վարիչներուն դիրքը։ Ատոնցմէ շուրջ 100 ընտանիքներ և 75 որբեր Աթէնք կ'երթան, ուր կը շարունակեն իրենց պահանջները ներկայացնել աւելի խստօրէն, գլխաւորաբար յիշեալ որբերը, այնպէս որ Սելանիկի և Աթէնքի մէջ եղած յարձակումներէն նահմոզողները կը հրաժարին իրենց ազգային պաշտօններէն, ի նշան բողոքի։

Փութացինք հեռագրել Աթէնքի մեր ներկայացուցիչներուն որ այդ որբերը առժամապէս պատսպարուին Միութեանս կողմէ, փութացինք նաև հեռագիրներով խնդրել թէ՝ Հայաստանի Կառավարութենէն և թէ քաղ. Շահվերտեանէ, որ երկրորդ կարաւանը ժամ առաջ ճամբայ հանուի, և անոր մէջ ընդունուին նախապատուորէն անհամբեր որբերն ու գաղթականները, թէ՝ Աթէնքի և թէ Սելանիկի շրջաններէն, անխտրաբար։

Այս ցաւալի դրութեան առջեւ, որ կը խանգարէ ներգաղթի գործողութիւնները, ստեղծելով անհաճոյ բախումներ և շաւարումի մատնելով ազգային շրջանակները, անգամ մը ևս կը խնդրենք որ ներգաղթել փափաքող հայրենակիցները չի տեղափոխուին, նոր յուսախաբութեանց ենթարկուելով, այլ սպասեն մեկնումի ազդանշանին, Հայաստանի ներկայացուցիչներուն կողմէ։ Այդպիսիներուն մեր Միութիւնը պիտի չի կարենանայ օրուցէ բացառիկ օգնութիւն ընծայել։

Դիրան

Բարիզ, 19 Ցունվար 1932

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քսմիւնիսթ սպառնալիքը

Պարչելոնա, 22 (Ռ).— Քսմիւնիսթ հանրապետութիւն մը հռչակուեցաւ Սալէնթի, Սիւրիայի, Գէրժի և ուրիշ զանազան քաղաքներու մէջ, ուր յեղափոխականները կացութեան տէր են։ Ամէն ինչ անդամալուծուած է։ Քաղաքապետական շէնքերը գրաւուած են քաղաքապահ զօրքերով և վիրաւորներով։ Ըմբոստները յայտարարութիւն մը հրատարակեցին ըսելով թէ Քսմիւնիսթ հանրապետութիւն մը կը հռչակուի ամբողջ Սպանիոյ մէջ։ Կարմիր դրօշակը կը ծածանի Մանրէսայի մէջ, ուր ըմբոստները ռումբեր արձակեցին քաղաքապահ գինուորներու վրայ։

Ըմբոստները երկաթուղին գրաւեցին հանելով բաղմաթիւ զոհերու պատճառ եղան։

Ընդհանուր ապստամբութի՞ւն մը

Մատրիտ, 21.— Քորթէզներու մէջ վարչապետ Մ. Ազանա յայտարարեց թէ Մանրէսայի դէպքերը յեղափոխական ըմբոստութեան մը բնոյթը կը կրէին, որ պիտի յանգի յառաջիկայ երկուշաբթի սպանիական ընդհանուր ապստամբութեան մը։ Մ. Մորա երեսփոխանական ժողովին տեսակէտը հարցուց հանրապետական րէժիմին դէմ եղած այս յարձակողականի մասին։ Խորհրդարանը 5 ի դէմ 285 ձայնով վստահութիւն յայտնեց կառավարութեան։

Ծայրագոյն արեւելքի մէջ

Թոքիօ.— Վեց պատերազմական նաւեր և բաւականաչափ ծովային զինուորներ հրաման ստացան Շանկհայ մեկնիլ, որուած ըլալով որ տեղւոյն նաբոնցիները օգնութիւն խնդրած են։

Նանքին.— Զինական վիճակագրութեանց համաձայն Հիւբէյի յեղուզակները 164,000 հոգի սպաննած, 964,000 հոգի անհետացուցած, 7800 հոգիէ փրկանք առած և 310,000 տուներ այրած են։ Անոնց պատճառած վնասը կը հասնի 50 միլիոն ոսկիի։

Գուրանը թրքերէնով

Պոլիս.— Առաջին անգամ ըլալով Կալաթայի մզկիթին մէջ Գուրանը թրքերէն լեզուով պիտի կարդացուի։ Պոլիս գտնուող երեսփոխանները ներկայ պիտի ըլան։

Բամտաս Կանտի դատապարտուած

Պարտէլի.— Մահթմա Կանտիի երրորդ որդին, Բամտաս Կանտի 18 ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

Ձիզուիթներու արտաքսումը

Մատրիտ.— Կառավարութիւնը որոշած է Սպանիայէն արտաքսել ձիզուիթները և անոնց ստացուածքները գրաւել։ Վարչապետ Ազանա ուրացաւ այդ բանը, բայց կ'ըսուի թէ այդ որոշումը արուած է և նախագահին կոչմէ վաւերացման կ'սպասուի։

Գերմանիոյ անգործները

Պերլին.— Յունվար 15ի վիճակագրութեանց համաձայն ընդհանուր անգործներու թիւն է 5,966,000, ինչ որ ըսել է Յունվար 1 էն ի վեր 300,000 անգործներու յաւելում մը։

Բանակցութիւններ

Բրակա.— Ռումանիոյ արտաքին գործոց նախարար իշխան Շիքա որ հոս կը գտնուի հետաքրքիր յայտարարութիւնները ըրաւ մամուլի ներկայացուցիչներուն Ռումանօ-ռուս օդ յարձակողական գաշնագրի մասին։ Ան հաստատեց թէ Ռիգայի մէջ ձեռնարկուած բանակցութիւնները պարզապէս յետաձգուած են և թէ ինք մտադիր է անձամբ ի մօտոյ, այդ մասին բանակցութիւններ ունենալ Մ. Լիթվինովի հետ։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Կը փնտռեմ զաւակներս՝ Մարիոս և Մկրտիչ Լուսիկեանները։ Բնիկ Շապինգարահիսարի (Սուչէհրի) Բիւրք գիւղէն։ Առաջինը 23 իսկ երկրորդը 21 տարեկան։

1921—1922 ին Սեբաստիոյ օրբերուն հետ տարուած են Սիւրիա։ Կը խնդրուի Ազգային մարմիններէ, միութիւններէ և ազգայիններէ որ եթէ ծանօթութիւն ունին կամ ուր ըլլալնին գիտեն, հաճին իմացնել հետեւեալ հասցէին։

Haroutun Loussiguian
Roumania, Médjidia

ՈՍԿԵՐԻՉ
ՊԱԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Սուգ Բա'ար, Հանի-Ոսկերիչներու տուկան

Ամենարնտիր գործ, Ներքաճաչակ, անխարդախ՝ ՊԱՏՐԱՍՏի կամ ԱՊԸՍՊՐԱՆՔ՝ կրնաք գտնել ամէն քսակի մատչելի գիներով։

Գնուումիդ ընելէ առաջ անգամ մը հանդիպեցէք՝

ՊԱԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔՆԵՐՈՒՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ
ՏՔԹ. Կ. ՏԷԿԻՐՄԱՆՃԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԻ

Կը դարմանէ ամէն կարգի ճիւանդ ակռաներ

Ընդունելութեան ժամեր
Առաւօտները՝ ժամը 8—12
Կէսօրէ վերջ » 2—6

Հասցէ.— Օթէլ Հէլիոբոլի, Պուրճի հրապարակին վրայ։

ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Նորաձեւի՛ չ
ՏԻԿ. ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ԿԸ ԿԱՐԷ, ԿԸ ՁԵՒԷ
ԵՒ ԿԸ ՍՈՎՐԵՑՆԷ

Ամենավերջին նորաձեւութեամբ Պայմանները խիստ մատչելի

Դիմել՝ Բիւ Ֆոխբէտտին, թիւ 1117
Նոր Նամակատան Դիմաց

Սակարան-Պէյրութ

30 Յունուար 1932

Եգիպտ. Թուղթ Ոսկի	445
Անգլիական »	432
Պաղեստինեան »	445
Թրքական »	61
Ամերիկեան Տոլար	127
Իտալական Լիր (100)	660.—
Յունական Տրախմի (100)	160.—
Պանք Օթթոման	130.—
Անգլիական Ոսկի Հնչ.	603.—
Օսմանեան »	548.—
Ֆրանսական »	478.—
Մէճիտ Արծաթ	30.—

ԱԶԴ

Ա. Երաժշտութեան ուսուցման համար Ընկերակցութեանս ակումբին (Լիկի շէնքը), մէջ բացուած է դասընթացք մը գեկավարութեամբ, փրոֆ. Համբարձում Պէրպէրեանի։ Դասերը տեղի կ'ունենան, Երկուշաբթի, Երեքշաբթի և Հինգշաբթի օրերը, երեկոյեան ժամը 7.30-9 00։

Մասնակցութեան պայմաններ

Ինչպէս գիշերային միւս դասընթացքներուն, նմանապէս ասոր կրնան մասնակցիլ բոլոր փափաքող անդամ և ոչ-անդամները։ (որոշեալ թիւը լրանալէն վերջը աշակերտ չընդունուիր)։

Բ. Անդամները պէտք է վճարեն ամիսը 15 Ս. Դահեկան, իսկ ոչ-անդամները, 25 Ս. Դահեկան։

Գ. Երեքշաբթի օրերը, պիտի աւանդուի ձայնագրութիւն։

Դ. Երկուշաբթի և Հինգշաբթի օրերը, գործնական երաժշտութիւն (օրքէսթրա)։

Ե. Ընկերակցութեանս ակումբին մէջ երկու ամիսէ ի վեր կը շաբաթուն նաև գիշերային դասընթացքներ հետեւեալ նիւթերու շուրջ.

1. Հայերէն, 2. Արաբերէն, 3. Ֆրանսերէն, 4. Թուաբանութիւն։

Գիշերային Վարժարանը բաց է շաբթուան մէջ չորս օր, Երկուշաբթի, Երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Ուրբաթ, ժամը 7.30-900։

Մասնաւորապէս անգրագէտ երիտասարդները կը հրաւիրուին սորվելու Հայերէն և հաշուական գիտելիքներ, ինչպէս նաև շուկայի գործերով զբաղող արհեստաւորներ, գործաւոր և առեւտրականներու կը յանձնարարուի օգտուիլ Արաբերէնի և Ֆրանսերէնի ուսուցումէն։

Նոր Մարաշի մէջ ևս բացած ենք Գիշերային Վարժարան մը Ս. Բառասուն Մանկանց եկեղեցւոյ վարժարանին մէջ. Դասաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան շաբաթը 3 օր, Երկուշաբթի, Չորեքշաբթի, և Ուրբաթ օրերը։

Ա. Ընկերակցութիւնս ունի նաև 300 աթոռներ պարունակող սրահ մը որ օժտուած է ելեկտրական լոյսով և չքեղ բեմով մը, զոր կրնանք վարձու տալ հարսանեկան և այլ հաւաքոյթներու, նպաստաւոր պայմաններով։ Մանրամասնութիւնները հասկնալ տեղւոյն վրայ։ (Լիկի շէնքը, հանրակացի ընկերութեան կից, ծովեզերքը)։

Բ. Հայերէն եւ Անգլիերէն լեզուներով մեքենագրական (տաքթիլօ) աշխատանքներ կ'ստանձնենք որոշ պայմաններով։

9 Յունվար 1932

Գէյրութ. Լիբանան

Քարտուղարութիւն
Մ. Ա. Ընկերակցութեան Գէյրութի
Մասնաճիւղի (Կնիք)

ՊԱՆԴՈԿ ԼԻԲԱՆԱՆ - ԶԱՀԼԷ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՊԱՆԴՈԿԸ ԶԱՀԼԷԻ ՄԷՋ

Օգաստուն Սենեակներ — Համեղ ճաշ — Մաքուր սպասարկութիւն։

Նախկին տեղէս զատ, ուրիշ վերնայարկ տեղ մըն ալ վարձած եմ։
Տուն վարձել ուզողներուն կը տրուի ամէն դիւրութիւն։
Կը գտնեմ հնարանական ձեռագիրներ և հնութիւններ։

Տէր եւ Տնօրէն Յ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

ՎԱՐԶՈՒՀԵՆՔ

Անգր-Նահրին մօտ, Կամաուրչի ճիւսիսային կողմը, մեծ պողոտային եզրին, բոլորովին նոր շէնք մը սենեակներ եւայլ գործարանի խիստ յարմարութիւն ունեցող, դիւրամատչելի պայմաններով վարձու կը տրուի։

Դիմեցէք պարոնայ Ճշօրն եւ Քէրիս Նուամին գրասենեակը, Պէտէվիի շէնքին մէջ Պանք տը Սիրիի կից եւ կամ փոստարկղ թիւ 182։

Ծանօթ.— Հոդ գնել ուզողները եւս դիմեն վերոյիշեալ հասցէին, որոնց հարկ եղած դիւրութիւնները պիտի ընծայուին։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾ ԼԵՐՈՒՆ

Sulfate D'Ammoniaque –Superphosplate potasse.

Գեղնախնձորի, Վարունկի. եւ այլ երկրագործներու յատուկ տունկերու՝ եւ բանջարեղէնի բոլոր տեսակի հունցերու հայթայթման համար դիմել միմիայն՝

ՆԱԻՄ ՍԱ'ԱՏԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Հասցէ.— Պանքթ Տը Սիրի է տիւ Կրանտ Լիպանին կից, Պէտէվի շէնքը։

ԱՆՁԱ'ՄԲ ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԾԱԽՍԻ
ՄԱՔՐԵՑԷ'Ք ՁԵՐ ՀԱԴՈՒՍՏՆԵՐԸ

Ի՞նչ հարկ այլևս հագուստները մաքրել տալու համար ծախսի ենթարկուի՛լ, երբ կայ հրաշալի նոր գիւտ մը՝

ԼԻՒՍԷՆ (LUCIN)

Ոչ առանց լուալու, պարզապէս խոզանակելով կը մաքրէ եւ ՆՈՐ ԿԸ ԴԱՐՁՆԷ

Բամզակէ, Բուրդէ, ամէն տեսակ կերպաս, հագուստ եւ հիւսուածեղէն, ինչպէս նաեւ գորգ, կարպետներու կերպասներ, ձմեռուան գլխարկներ, եւայլն

Առանց կերպասին վնասելու: Փորձեցէ'ք ճամոզուեցէ'ք

ՅՈՒՓԸ Կ'ԱՐԺԷ 25 ՍՈՒՐ. ԴՀԿ. ՄԻԱՑՆ

Մէկ տուփով կարելի է տասը կոտ հագուստ մաքրել:
50 Սուրիական դահեկան ղրկողին 2 տուփ կը ղրկուի՝ փոստի ծախքը մեր վրայ:— Վաճառողներուն եւ մեծաքանակ գնորդներուն մասնաւոր զեղչ: Դիմել՝
Մ. ԿԱՊՐԱՇ ի, Պօրսա — Պէյրութ (B. P. 427), կամ ՅԱԿՈԲ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆի, Սեղանաւոր, Ֆօշ փողոց, Պէյրութ:

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՍԵՓԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՎ

ՀԱՅԵՐԷՆ — ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ — ԱՐԱԲԵՐԷՆ ՆՈՐ ԵՒ ՀՈՒ ՏԱՌԵՐՈՎ

Տպագրական ամէն տեսակ գործ

Հրատարակութիւններ, Առևտրական Թուղթեր – Տետրակներ, Դեղարանի վերաբերեալ Տոմարներ – Յուշագիրներ (Étiquettes) Յայտարարութիւններ, Տոմսեր, Հրաւիրագրեր եւայլն, եւայլն։

ԳԳԻՐՈՅԶԱՆԱՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ

Դասագիրքեր, Տետրակներ, Քարթեր, վիճակագրեր եւայլն:

Տուփեր

Կը պատրաստուին ամէն տեսակ տուփեր

ԿՕՇԻԿԻ, ԳԼԽԱՐԿԻ, ՇԱՊԻԿԻ, ՀԱՐՍՆԵԾՆԱՆ եւն

Կ'ստանձնէ ապակրանք ամէն տեղերէ

Մաքրութիւն, Ճաշակ, Ճշտապահութիւն, եւ մատչելի գին,

Դիմել՝ «ԼԻԲԱՆԱՆԻ» հասցէին

ԵՐԹԵԻԵԿ

ՆԱՒԱՑԻՆ

ՆԱՒԸՐ	ԿԸ ՀԱՆԻՆ		ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ	
Մարիէթ Փաշա.—	1	Դեկտեմբեր	3	Դեկ.
Լամարթին.—	8	»	9	»
Շանբօլիօն.—	15	»	17	»
Լոթիւս.—	21	»	23	»
Փրովիտանս.—	21	»	23	»
Մարիէթ Փաշա.—	29	»	31	»
Անքոր.—	5	Յունվար	6	Յուն.
Շամբօլիօն.—	12	»	14	»
Նոթիւս.—	19	»	20	»

ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ

	ԿԸ ՆԱՍԷԻ	ԿԸ ՄԵԿՆԻ
Պէյրութ.—	7.07-13.15-22.09	7.08-13.16-22.11
Զահլէ.—	10.30-16.10- 2.58	10.33-16.13- 3.08
Բայադ.—	10.50-16.30- 3.28	11.15-16.42- 3.33
Դամասկոս.—	14.30-19.37- 7.	14.45-19.52- 7.13
Պաալպէք.—	11.49-15.26-	11.52-15.29
Հոմս.—	12.25-14.02	12.50-14.15
Համա.—	15.20-15.29	15.28-15.37
Թրիփոլի.—	17.25	8.50
Տրիպոլ.—	18.40 (19.01)	9.40

Գործածեցէք

Եգիպտեան Եղբարց Առողջապահական, խնամքով պատրաստուած և դիւրագնի սիկարէթները, որոնք օժտուած են անմրցելի առաւելութիւններով։ Դամասկոսի միակ Հայկական Սիկարէթի Գործարանը շկատարելագործուած գոհացում կուտայ ծխողներու պահանջին։

Դիմեցէ'ք, ԵՂԻԴԻՊԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՀԱՐԹ-ԷԼ-ՋԷՑՆ թիւ 2 Դիմաց